

Ο ΑΡΔΑΜΕΡΙΩΝ (ΚΑΤΟΠΙΝ ΓΟΥΡΤΥΝΗΣ) ΙΓΝΑΤΙΟΣ

Ὁ Ἀρδαμερίων Ἰγνάτιος ἦτο ἐκ τῶν λογίων καὶ ἱκανῶν Ἱεραρχῶν τοῦ παρελθόντος αἰῶνος. Ἐγεννήθη ἐν Ἀμπελακίῳ τῆς Θεσσαλίας κατὰ τὸ δεύτερον ἡμισυ τοῦ ΙΗ' αἰῶνος· ἐσπούδασε δὲ καὶ ἐμορφώθη ἐν τοῖς Σχολείοις τῆς κωμοπόλεως ἐνθα ἤκμασεν ἡ παιδεία καὶ ἐδίδαξαν καὶ ἄλλοι καὶ δὴ ὁ διάσημος κληρικός ἐκ Μηλεῶν τοῦ Πηλίου Γρηγόριος Κωνσταντάς. Τὸ πρῶτον ἐγένετο διδάσκαλος· κατόπι δὲ περὶ τὰς ἀρχὰς πιθανῶς τοῦ ΙΘ' αἰῶνος προήχθη εἰς τὴν Ἐπισκοπὴν Ἀρδαμερίων, ὑπαγομένην ὑπὸ τὴν Μητρόπολιν τοῦ Θεσπικῆς. Ἐκεῖ εἰργάσθη, εἴπερ τις καὶ ἄλλος, εἰς τὴν σύστασιν Σχολείων διδασκῶν καὶ αὐτὸς ἐν Γαλατίστῃ, ἧτις εἶνε ἡ ἔδρα τῆς Ἐπισκοπῆς. Ἐν βιβλίῳ δημοσιευθέντι τῷ 1814 λέγεται περὶ αὐτοῦ. «Ἰγνάτιος, ἐξ Ἀμπελακίων Ἐπίσκοπος Ἀρδαμερίων, μιᾶς Ἐπισκοπῆς τῆς Μητροπόλεως Θεσπικῆς, πεπαιδευμένος ἀνὴρ καὶ φιλογενής, ζηλωτὴς τῆς μαθήσεως, μεγάλως ἠγωνίσθη νὰ συστήσῃ Σχολεῖα εἰς τὴν Ἐπαρχίαν του». ¹

Ὁ Ἰγνάτιος ἔλαβεν ἐνεργὸν μέρος κατὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 21 ἐν Μακεδονίᾳ. Μετὰ δὲ τὴν καταστροφὴν τῆς Κασσάνδρας ἠναγκάσθη, διασωθεὶς, νὰ κατέλθῃ εἰς τὴν Πελοπόννησον τῷ 1822 καὶ δὴ ἐν Μονεμβασιά τῆς Λακωνίας, ὅπου συνέστησε Σχολεῖον διδασκῶν αὐτὸς τοὺς μαθητάς. Ἀλλὰ κατόπιν ἀπῆλθεν εἰς τὰς Σπέτσας καὶ εἰς Γραμβούζαν τῆς Κρήτης τῷ 1828 ἐνθα καὶ ἐδίδασκε ἐν Σχολείῳ καὶ τὸν λαὸν παραμυθῶν καὶ ἐνισχύων εἰς τὸν περὶ τῶν ὄλων ἀγῶνα. Μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τοῦ ἔθνους ἐπανῆλθε καὶ πάλιν ἐν τῇ ἐλευθέρᾳ Ἑλλάδι.

Κατὰ τὸ 1833 ἐγένετο μέλος τῆς Ἐπιτροπείας «περὶ τῆς ἐξακριβώσεως τῆς καταστάσεως τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος». Μέλη τῆς Ἐπιτροπείας διορίσθησαν ὁ Πανοῦτσος Νοταρᾶς, Ἰγνάτιος Ἐπίσκοπος Ἀρδαμερίων, Παΐσιος Ἐπίσκοπος Ἐλαίας καὶ Τοποτηρητὴς Μεσσηνίας, Θεόκλητος Φαρμακίδης, ἱερεὺς, Σκαρλάτος Βυζάντιος καὶ Κων-

1. Ἴδε Ἀπολογία Ἱστορικουριτικὴ κτλ. ὑπὸ Ἀναστασίου ἱερέως καὶ Οἰκονόμου τῶν Ἀμπελακίων. Ἐν Τριολίῳ 1814 σελ. 217.

σταντίνος Σχινάς. Ἡ Ἐπιτροπεία αὐτή συνέταξεν ἐκθέσιν περὶ τῆς καταστάσεως τῆς Ἐκκλησίας, κατὰ δὲ τὴν 23 Ἰουλίου (4 Αὐγούστου) τοῦ αὐτοῦ ἔτους ἐγένετο ἡ ἀνεξαρτησία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἣς ἐδημοσιεύθη ἡ διακήρυξις, ὑπογεγραμμένη ὑπὸ τῆς Ἀντιβασιλείας καὶ τῶν Γραμματέων τῆς Ἐπικρατείας, ἀφ' οὗ πρότερον προσήλθον ἐν Ναυπλίῳ οἱ Ἀρχιερεῖς, οἵτινες συνήνεσαν εἰς τοῦτο.

Διὰ ἐτέρου Νομ. Διατάγματος τῆς 20 Ἰβρίου (2 Ἰοῦνίου) 1833 κατηργήθη πᾶσα διάκρισις ἐν τῇ Ἱεραρχίᾳ τῆς Ἑλλάδος· ὠρίσθη δὲ ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν εἰς δέκα, μόνον δὲ ἐν τῇ Β' καθωρίσθησαν προσωρινῶς εἰς τεσσαράκοντα διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον ὅτι ἔπρεπε νὰ λάδωσιν Ἐπισκοπὰς πάντες οἱ ζῶντες Ἐπίσκοποι καὶ οἱ πρόσφυγες τοιοῦτοι. Οὕτω ἡ Γορτυνία ἀπετέλεσε δύο προσωρινὰς Ἐπισκοπὰς, τῆς Ἐρυμανθίας καὶ Γορτύνης. Ἐν μὲν τῇ πρώτῃ ἐγκατεστάθη ὁ Ἀρδαμερίων Ἰγνάτιος, ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ ὁ Παραμυθίας Προκόπιος. Τῆς πρώτης ἔδρα ἦτο ἡ Δημητσάνα, τῆς δευτέρας ἡ Καρύταινα. Τοῦ Γορτύνης Προκοπίου θανόντος ἔνωρίς, ἐγένετο ὁ Ἐρυμανθίας Ἰγνάτιος Γορτύνης, ἔχων ὡς Ἐπισκοπὴν πᾶσαν τὴν νῦν ἐπαρχίαν Γορτυνίας, διότι ἡ ἐπαρχία Μεγ]

1. Ἐρυμανθίας ἐπωνομάσθη ἡ Ἐπισκοπὴ διότι ἡ Δημητσάνα ἐθεωρεῖτο ὅτι εὕρισκετο παρὰ τὴν ἀρχαίαν Ἐρύμανθον. Σήμερον ὁμοῦ θεωρεῖται ὅτι ἡ Δημητσάνα εὕρισκεται παρὰ τὴν ἀρχαίαν πόλιν τῆς Θεισσίας ἢ Τεϋθίδος πιθανώτερον, καίτοι ὁ Κούρτιος ἠθέλησε ταύτην βορείως τῆς φραγκικῆς ἀκροπόλεως Ἀκόβας. Ὁ Πανσανίας δὲ ἀναφέρει περὶ τῆς Τεϋθίδος ὅτι ἦτο ἐκεῖ «ἄγαλμα τῆς Ἀθηνᾶς ἔχον τραῦμα ἐπὶ τοῦ μηροῦ». Ἐκτὸς αὐτοῦ εἰς τὴν Τεϋθίδα ἦσαν καὶ ἱερὰ τῆς Ἀφροδίτης καὶ τῆς Ἀρτέμιδος Ἐρεΐπια ταύτης βλέπομεν ἀνερχόμενοι εἰς τὴν ἀκρόπολιν, ἧτις ἐχρησιμοποιήθη καὶ κατὰ τὸν μεσαίωνα ὀχυρωθεῖσα.

Ἡ σημερινὴ κομόπολις ἔχασε τὴν ἐπὶ Τουρκοκρατίας εὐκλείαν της, ὅτε οἱ κάτοικοι ἐκαυχῶντο ὅτι δὲν ἐφιλοζήνησαν ποτὲ Τοῦρκον. Τὸ δὲ ὄνομα τῆς Δημητσάνης ἀναφέρεται τὸ πρῶτον εἰς σιγγιλλιδῶδες γράμμα τοῦ Πατριάρχου Κιπύλλου Πολυεύκτου τῆ 963, πληροφοροῦντος ὅτι ἴδρυσεν τὴν Μονήν, τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου ἀπέχουσαν ὥραν τῆς Δημητσάνης τὴν καλουμένην «Φιλοσόφου Μονήν», ὁ Ἰωάννης Λαμπαρδόπουλος ὁ λεγόμενος Φιλόσοφος καὶ πρωτοσηκρίτης τὸ ἄξιωμα.

Ἡ δὲ Ἐπισκοπὴ Γορτύνης ἢ Γόρτυνος κατόπιν ἀνομασίᾳ ἐκ τῆς ἀρχαίας πόλεως Γόρτυνος τὴν ὁποίαν «διέξεισιν ποταμοὶ ὑπὸ μὲν περὶ τὰς πηγὰς ὀνομαζόμενος Λούσιος οἱ δὲ ἀνωτέρω τῶν πηγῶν καλοῦσιν ἀπὸ τῆς κόμης Γορτύνιον» (Πανσ. Ἀσιαδ. 28,2).

πόλεως υπήχθη εις την Μαντινείας, ἐν ἣ διωρίσθη ὁ πρῶν Τριπόλεως καὶ Ἀμυκλῶν Διονύσιος.

Ὁ λόγιος Ἱεράρχης Ἰγνάτιος εἰργάσθη ἐν τῇ Ἐπισκοπῇ Γορτύνης καρποφόρος. Τῷ 1839 προσεκλήθη Σύμβουλος παρὰ τῇ Ἱ. Συνόδῳ, ὡς ἐλέγοντο τότε τὰ μέλη τῆς Ἱ. Συνόδου, τῇ δὲ 17 Ἰουλίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ ἐν Ἀθήναις. Ἡ κηδεία ἐγένετο μεγαλοπρεπῆς, ἐκφωνήσαντος λαμπρὸν ἐπικήδειον ἐν τῷ Ι. Ναῷ τῆς Ἀγ. Εἰρήνης τοῦ ἐκ Δημητσάνης ἱεροκλήρυκος Ἀττικῆς Καλλινίκου Καστόρχη. Ἡ «Ἀθηνα» (1839 ἀριθ. 654) λέγει περὶ αὐτοῦ ταῦτα. «Ὁ πρῶν Ἀρδαμερίων, ἀποθανὼν δὲ Γορτύνης Ἰγνάτιος, ὠφέλησε πολυειδῶς τὴν πατρίδα. Ἦγωνίσθη ὅσον ἠδύνατο κατὰ τὸν ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος ἀγῶνα. Ἐδίδαξε καὶ ὡς ἀληθῆς Ἀρχιερεὺς τὰ λογικὰ αὐτοῦ πρόβατα καὶ ὡς διδάσκαλος τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης τὴν ὁμογενῆ νεολαίαν. Ἐβοήθησε πολλοὺς ἀπόρους μαθητὰς εἰς τὸ νὰ διδαχθῶσι παραλαμβάνων καὶ τρέφων αὐτοὺς προσερχομένους ἀπὸ μακρυνὰ μέρη. Ἐδείχθη πάντοτε φιλόπτωχος καὶ μολονότι ὀλιγαρκῆς καὶ μέτριος κατὰ μίμησιν τῶν πρώτων τῆς Ἐκκλησίας Πατέρων ἐτελεύτησε πτωχότατος».¹

† ὁ Γορτύνος καὶ Μεγλόπολις
ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΣ (Συνοδινός)

1. Κατὰ τὴν ἐν Ἀθήναις κηδείαν τοῦ ἀοιδίμου Γορτύνης Ἰγνατίου συνέβη τὸ ἐξῆς ἐπεισόδιον μαρτυροῦν τὴν εὐσέβειαν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ τὸν σεβασμὸν πρὸς τὸν Ἱ. Κληρὸν. Κατὰ τὸ πρόγραμμα δηλ. οἱ ἱερεῖς ἔφερον ἐπ' ὤμων τὸν κράββατον μέχρι τοῦ Ἱ. Ναοῦ. Μετὰ τὴν ἀκολουθίαν προσηνέχθη ἡ κοινὴ νεκροφόρος ἀμαξα τοῦ στρατιῶνος λεγομένη φορεῖον, διὰ νὰ τεθῆ ἐπ' αὐτῆς ὁ κράββατος. Ὁ Γραμματεὺς τῶν Στρατιωτικῶν Σχμάλτο παρετήρησεν ὅτι ἥμιστὰ ἦτο κρέπον νὰ συρθῆ ὁ νεκρὸς τοῦ Ἐπισκόπου ἐπ' αὐτοῦ, ἀλλ' ὁ τότε διοικητὴς οὐδεμίαν ἔδωκε προσοχὴν. Ἀλλὰ, μετὰ μικρὰν πορείαν, οἱ χριστιανοὶ ἐσταμάτησαν τὸν ἵππον τῆς ἀμάξης ἀνήλθον περρωτοὶ ἐπ' αὐτῆς ἠγειρον τὸ κάλυμμα καί, ποιήσαντες εὐλαβῶς τὸν σταυρὸν τῶν ὕψωσαν φέροντες ἐπὶ τῶν κεφαλῶν τῶν τὸν νεκρὸν μέχρι τοῦ τάφου.